

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023 – 2024

Skårungen barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

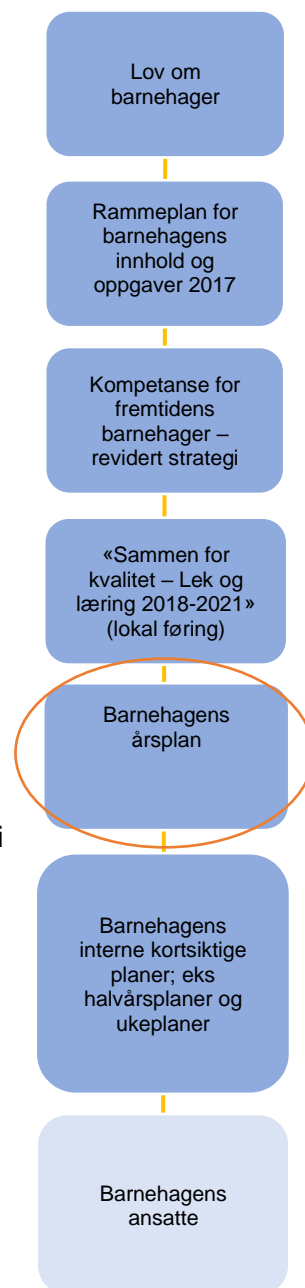
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

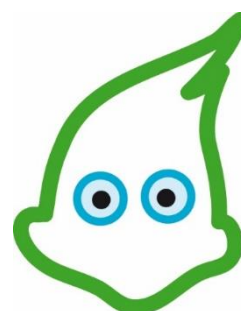
Etat for barnehage

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	7
1.3 Kjerneverdier	9
1.3.1 Ser barnet	9
1.3.2 Varme	9
1.3.3 Inkluderende	9
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	10
– medvirkende barn i lek og læring	10
2.1 Tilknytning	10
2.2 Lek	11
2.3 Læring	11
2.4 Barns medvirkning	12
2.5 Vennskap og felleskap	13
2.6 Mangfold	14
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	15
3.1 Fagområder	15
3.1.1 Språk som basiskompetanse	18
3.1.2 Matematisk kompetanse	18
3.2 Digitale verktøy	19
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	20
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	20
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	20
4.2.1 Dokumentasjon	20
4.2.2 Oppfølging	21
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	21
I. Barnesyn og læringssyn	22
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	22
III. Danning gjennom omsorg, lek og læring	24

IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	25
V.	Overganger	26
a.	Tilvenning i barnehagen	26
b.	Samarbeid og sammenheng med skolen	27
VI.	Foreldremedvirkning	27
VII.	Bærekraftig utvikling	28
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	29
IX.	Barns seksuelle helse	29

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

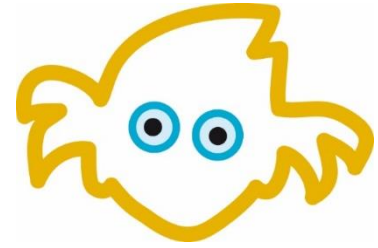
Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Skårungen barnehage ligger inne på Haakonsvern Orlogsstasjon og er Forsvarets personalbarnehage. Vi tilbyr barnehageplass til barn av militært og sivilt ansatte i Forsvarssektoren. Barnehagens tilknytning til Forsvaret innebærer at barnas foreldre kan være borte fra hjemmet i kortere eller lengre perioder i forbindelse med kurs, sjøtjeneste eller tjeneste i krigsområder i utlandet. En del av familiene er tilflyttet Bergen og har dermed ikke nære familienettverk der de bor. Dette innebærer at en del av våre barn opplever å føle savn etter foreldre, familie og venner og er i perioder mer sårbare. Vi har gjennom mange år tilegnet oss god kunnskap og erfaring i hvordan vi kan støtte barna i deres følelser knyttet til dette. Inne på Haakonsvern har vi nærhet til foreldrenes arbeidssted. Vi har tilgang til spennende arbeidsplasser, blant annet brannstasjon, postkontor, sykestue og mulighet til å få komme på båtbesøk. Vi har tilgang til MTA (militært treningsanlegg) der barnegrupper er på besøk i gymsal ukentlig. På MTA har vi også tilgang til svømmebasseng hvor førskolebarna hver vår har svømmekurs som går over 10 ganger.

Vi har kort vei til flotte naturområder både innenfor og utenfor basen.

Utelekeklassen vår ligger i et fantastisk terreng med gode muligheter til variert og utfordrende lek. Vi har en «Hundremeterskog» med gapahuk og mulighet til å sette opp lavvo.

Vi har en ressurssterk og flott foreldregruppe som bidrar til å utvikle barnehagen til barnas beste.

1.1 Struktur og organisering

Skårungen barnehage vil høsten 2023 bestå av tre avdelinger, to avdelinger for barn under 3 år og en for barn over 3 år, med til sammen 34 barn. Småbarnsavdelingene vil bestå av gruppe Krabben med 6 barn og Sjøstjernen, med 9 barn. På Krabben består personalet av en pedagogisk leder, og 1 barne- og ungdomsarbeider, i tillegg til en lærling. På Sjøstjernen består personalet av en pedagogisk leder, en barnehagelærer og en barne- og ungdomsarbeider. Delfinen har fra høsten 19 barn i alderen 3- 6 år. På Delfinen består personalet av en pedagogisk leder, en barnehagelærer og to barne- og ungdomsarbeidere.

Det er Forsvaret som eier barnehagen, og har ansvar for vedlikehold av bygget. Bergen kommune har ansvaret for utelekeklassen. Personalet i barnehagen er ansatt i Bergen Kommune.

Barnehagens åpningstid er fra klokken 07.00- 16.30. Vi følger Bergen kommune sin skolerute. Barnehagen er sommerstengt de 3 siste ukene i juli (juli er betalingsfri)

Vi er stolt over at vi har et personale som er aktive og positive i det å tilegne seg ny kunnskap. Et personale som trives og er stolt av arbeidsplassen sin, som yter sitt beste for å gi barna en god barndom og gir foreldre en trygghet på at barna har det godt i barnehagen

1.2 Metodevalg

Barnehagens visjon: «Barn i Skårungen barnehage skal utvikle god selvfølelse i et trygt og stimulerende læringsmiljø» dette gir tydelig retning for vårt arbeid med barna.

Mange av barna som går i vår barnehage erfarer at en eller begge foreldrene er borte hjemmefra i kortere og lengre perioder. Mange av barna reagerer følelsesmessig på disse endringene. Det er en ekstra utfordring å møte dette hos de yngste barna, som er for små til å forstå konsekvensene av det som blir fortalt dem. De mangler språk til å uttrykke det de opplever følelsesmessig, og kan endre atferd som er vanskelig å forstå hva bunner i.

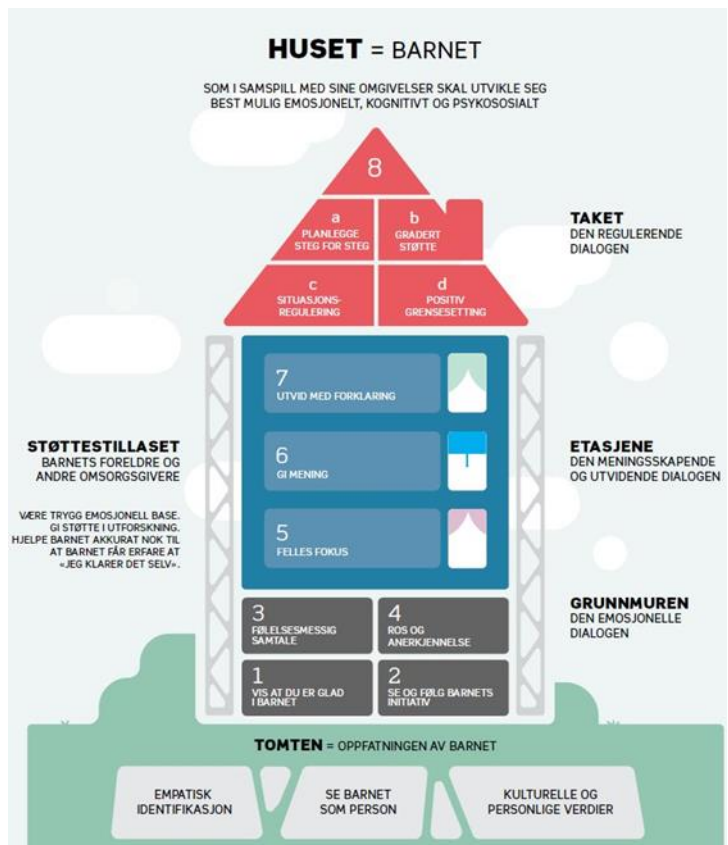
Vi har gjennom mange år ervervet oss mye kunnskap og erfaring om betydningen av at barna har trygg tilknytning og gode relasjoner til nære omsorgspersoner. Barnehagens hovedfokus er relasjonskompetanse.

Barn i en sårbar livssituasjon trenger ekstra mye omsorg og barnehagen vektlegger dette i det daglige arbeidet. Barnehagen skal være et sted i barnets tilværelse der faste rutiner er viktig. Vi snakker mye om den/de som er fraværende. Barna opplever et fellesskap med hverandre hvor det går an å få trøst; «Mammaen min er også på båt nå» Alle barna har album med bilder av familien som et utgangspunkt for samtaler; hvor de er, hva de gjør osv. Hver august blir albumet utvidet med nye bilder.

Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring.

Høsten 2021 gikk vi over til å benytte oss av sensitiviseringsprogrammet International Child Development Program, heretter omtalt som ICDP. Bergen kommune har vedtatt at de kommunale barnehagene og skolene skal ta i bruk ICDP som er et allmenpedagogisk sensitiviseringsprogram som brukes i relasjonsfremmende kommunikasjon. Målsettingen med ICDP er å understøtte omsorgskompetansen hos omsorgsgiver, og påvirke kvaliteten av kontakten i samspillet i relasjonen mellom barnet og omsorgsgiver <https://www.icdp.no/>

Trygghetssirkelen (Circle og Security) er en tilknytningsmodell vi også benytter som metode i vårt arbeid med barna. Den er en hjelp til å forstå hvordan barn gjennom sin atferd og følelser gir uttrykk for sine behov. Vi blir født med grunnleggende behov for trygghet og utforskning. En trygg tilknytning møter to ulike behov hos barnet. Det første behovet er barnets avhengighet for beskyttelse og omsorg. Det andre er barnets selvstendighet og behov for å utforske

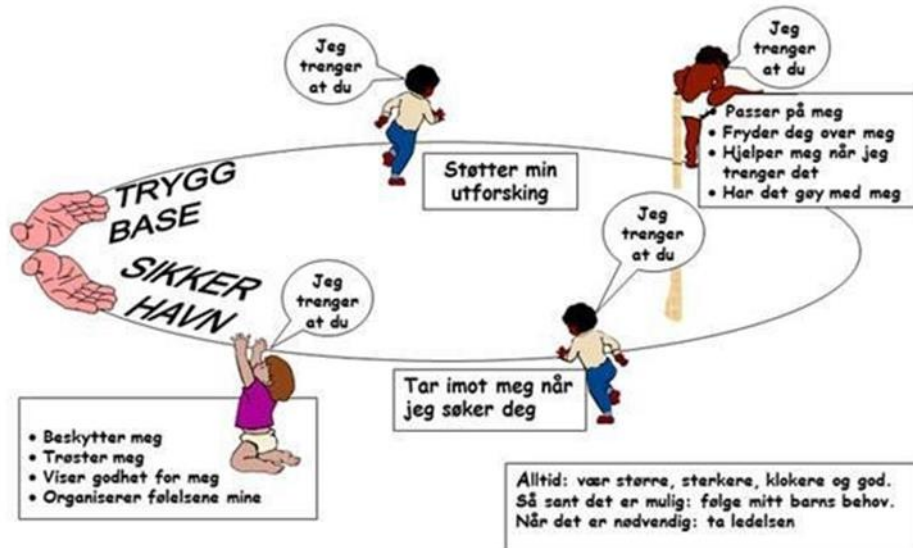

og bli kjent med verden rundt seg. Barnet trenger sensitive voksne for å utvikle sine følelsesmessige og sosiale evner.

Trygghets sirkelen

Foreldre med fokus på barnets behov

© Cooper, Hoffman, Marvin, & Powell, 1999

Gjennom vårt arbeid med ICDP og COS-P får barna en reell mulighet til å medvirke og være med å forme egen barnehagehverdag. Barna lærer gjennom å være nysgjerrig, utforske, eksperimentere, undre seg og prøve ut ting. Personalet tar utgangspunkt i hvordan barnet opplever verden og sørge for at barna er medskapere i egen hverdag.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

- Vi hjelper barnet med å regulere følelser og adferd
- Vi er sensitive voksne
- Vi tilrettelegger for utvikling og mestring
- Vi ser barnet og anerkjenner dets initiativ

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

- Vi deler felles opplevelser med barnet
- Vi står sammen med barna i følelsene
- Vi er større, sterkere, klokere og god
- Vi er ekte i møte med barnet
- Vi sikrer at barna ser/opplever gode relasjoner mellom barn/barn, barn/voksne
- Vi gir barnet ros og anerkjennelse

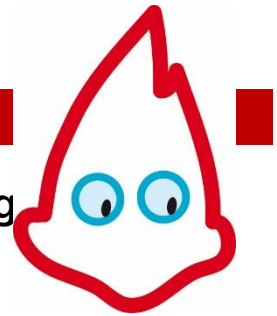
1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

- Vi tilrettelegger for gode leke situasjoner, vennskap og felles opplevelser
- Vi tar barnas innspill på alvor
- Vi legger til rette for at barna skal medvirke med sine innspill og ønsker.
- Vi har fokus på å dele barna inn i mindre grupper for å sikre kvalitet.
- Vi legger til rette for at barna skal utvikle sin sosiale kompetanse.

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Trygg tilknytning er et grunnleggende behov for barns utvikling. Kvaliteten på relasjonen i det daglige samspillet mellom voksne og barn, og barna seg imellom er en av de viktigste forutsetningene for barns lek, læring og utvikling. Derfor blir vårt samspill, og det pedagogiske miljøet, av stor betydning for utviklingen av barns selvbilde.

I Skårungen barnehage benytter vi Sensitiviseringsprogrammet ICDP og tilknytningsmodellen trygghetssirkelen (COS-P) som redskap for utvikling i sosial kompetanse, herunder omsorg og empati.

Mål:

- Barna opplever samspill av høy kvalitet, preget av omsorgsfulle relasjoner mellom voksne og barn samt barn -barn.
- Personalet har høy kompetanse om samspill og relasjoner.
- Voksne er lydhøre og vise innlevelse.
- Alle barn blir møtt med omsorg, respekt og anerkjennelse.
- Alle barn opplever trygg tilknytning til en eller flere av personalet i trygge omgivelser.

Metoder:

- Personalet bruker Trygghetssirkelen (COS-P) og de åtte temaene for godt samspill (ICDP) som utgangspunkt for refleksjon rundt hverdagssituasjoner i barnegruppene.
- Alle barn og voksne blir møtt hver morgen med smil, god blikkontakt og varme stemmer.
- Barna kan ved behov ha med tilknytningsobjekt som for eksempel kosedyr, koseklut, smokk
- Dagens innhold og rutiner tar hensyn til barnas primærbehov. For eksempel søvnmønster og måltider for de yngste. Barnas behov for trygghet og nærhet prioriteres alltid først.
- De voksne tar initiativ til gode samtaler blant annet når man spiser og har bord aktiviteter med utgangspunkt i barnas opplevelser og interesser.
- I perioder der det begynner nye barn i barnehagen eller på ny avdeling er trygge tilknytningsprosesser fokusområde.

2.2 Lek

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.»

Rammeplan 2017 s.10

Mål:

- De voksne legger til rette for et fysisk lekemiljø som inspirerer til lek, fantasi og kreativitet.
- Personalet har fokus på å organisere rom, tid og lekematerialer slik at barna hver dag får store muligheter å leke.
- Barna skal oppleve vennskap med hverandre.
- Alle barna skal oppleve glede, engasjement og læring gjennom lek, alene og sammen med andre.

Metoder:

- Vår dagsplan gir rom for å skjerme leken. Barnas lekeprosjekter får muligheter til å fortsette over tid.
- Vi tilrettelegger for dynamiske lek- og læringsmiljø inne og ute som utvider leken
- Vi gir barna mangeartede opplevelser som siden blir utgangspunkt for leken
- Personalet innehar en aktiv voksenrolle som observerer, tilrettelegger, støtter og deltar
- Vi endrer det fysiske lek og læringsmiljøet inne etter barnas interesser.

2.3 Læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser»

(Rammeplan 2017 s.22)

I barnehagen legger vi til rette for barns læring utfra egne evner og forutsetninger. Vi jobber tverrfaglig i lek og læring.

Mål:

- Barna bruker hele kroppen og alle sine sanser i sine læringsprosesser

- Barna skal oppleve et miljø som støtter deres lyst til å leke, utforske og lære.
- De voksne er «her og nå orientert» for å fange opp barnas interesser
- Barnehagen sørger for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud.

Metode:

- Personalet tilrettelegger for aktiviteter som gjennom året gir økt kunnskap, sanseopplevelser og fysisk utfoldelse i et variert miljø inne og ute
- Vi er nysgjerrig og undrer oss sammen med barna, vi stiller åpne spørsmål
- Barna får erfaring med ulike formingsmaterialer, vi har fokus på prosessen og ikke produktet.
- Sammen med barna bruker vi internett til å søke informasjon
- Vi oppsøker ulike arbeidsplasser i nærmiljøet
- Vi bruker sang, rim og reglekort
- Vi bruker eget utviklet språkverktøy; «Månedssnakk».

2.4 Barns medvirkning

Barns synspunkt skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna

skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. (Rammeplan, 2017 s. 27.)

«Alle barn har krav på å bli møtt med lydhørhet og respekt for sine intensjoner og perspektiver ut fra sin opplevelsesverden» jf. «SKYFRITT- plan for inkluderende oppvekstmiljø for barn og unge i Bergen» side 88. De voksne skal være lydhøre i forhold til barnas verbale og nonverbale ytringer, på denne måten skal barna gis mulighet til å medvirke og dermed forme egen barnehagehverdag. De skal ha en stemme inn i barnehagefelleskapet som skal møtes med respekt og som vektlegges i arbeidet. Dette innebærer at personalet må ha god kjennskap til enkeltbarnet slik at vi evner å fange og tolke alle barns interesser og uttrykk. Gjennom å lytte og observere hva barna er opptatt av, legger vi til rette for barns medvirkning. Personalet må være tilstedeværende og sensitive voksne som evner å lese barnets behov.

Mål:

- De voksne tilrettelegger for medvirkning ut fra barnas ønsker og interesser.
Barns ytringer blir tatt på alvor, og påvirker barnehagens innhold, praksis og rutiner
- Voksne justerer seg etter barnas behov, kroppsspråk, reaksjoner og meningsytringer

Metode:

- Vi tar utgangspunkt i barnas interesser og ytringer i prosessen rundt årets prosjektarbeid gjennom bla barnesamtaler, praksisfortellinger og observasjoner av hva barna ytrer verbalt og nonverbalt.
- Vi organiserer avdelingene i mindre grupper for lettere å fange opp enkeltbarnets ønsker og behov
- De voksne justerer barnehagens innhold og rutiner underveis i året, gjennom observasjon og refleksjon over barnas interesser og behov
- De voksne møter barna med bekreftelse, selv om deres ønsker ikke alltid kan bli innfridd. Det er avgjørende at den voksnes stemmekvalitet og kroppsspråk er positiv.
- Barn har reell mulighet til å ta avgjørelser i hverdagen.

2.5 Vennskap og felleskap

I barnehagen skal alle barn oppleve å være betydningsfulle for felleskapet og å være i positive samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt felleskap. (Rammeplan for barnehagen)

Mål:

- Barna lærer å ta vare på seg selv og andre
- Vi gir alle barn uavhengig av nivå og forutsetninger en opplevelse av at de er betydningsfulle i fellesskapet
- Personalet støtter barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, og lære å beholde venner
- Personalet sikrer at alle barn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø gjennom å følge med på hvordan barna i barnehagen har det.

Metode:

- Den gode samtalen er preget av likeverd mellom voksne og barn og at man undrer seg sammen
- Den voksne er sensitiv i samspillet; med blikkontakt, nærhet og fysisk tilstedeværelse.
- Barnehagen har grupper som er satt sammen av barn på tvers av avdelingene for at nye vennskap kan oppstå.
- Personalet gir barna strategier for hvordan de kommer inn i lek, hvordan andre barns innspill aksepteres inn i leken og lekeregler.
- Personalet arbeider forebyggende gjennom å fremme barnas helse, trivsel, lek og læring.

Dersom personalet har mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø undersøkes saken og aktivitetsplikten iverksettes.

2.6 Mangfold

Det finnes mange måter å tenke på, handle på og leve på. Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. (Rammeplan for barnehagen, s 9). Mangfold handler om mer enn ulike etnisiteter og nasjonaliteter. For oss handler dette om blant annet ulike familiesammensetninger, dialekter og tankesett. Vi er alle unik og ulik, og alle er like mye verdt.

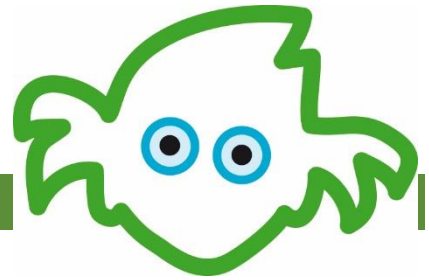
Mål:

- Barna skal oppleve å bli møtt med respekt og likeverd i forhold til den de er, og sin familieform
- Barna skal oppleve at kjønn er likestilt

Metode:

- Vi lærer enkle ord og sanger på språk som de barna som er tospråklige representerer.
- Vi tilbyr variert litteratur som er tilgjengelig i det daglige og som representerer ulike kulturer og familieformer.
- I samspillet med barna blir de bekreftet utfra sine personlige egenskaper og identitet
- Barna skal ikke oppleve at det gjøres forskjell på gutter og jenter
- Barnehagen har en bevisst holdning til at leker og materiell skal appellere til begge kjønn.
- Under tema om kroppen har vi fokus på identitet; «hvem er jeg» i forhold til kjønn, personlighet og mangfold
- Samenes uke med markering av samefolkets dag 6. februar
- Regnbuefest i juni med utgangspunkt i regnbueloven og gode holdninger til hverandre.
- Hvert år har vi et prosjekt «Under samme himmel- «Reisen til Frankrike» der vi får en smakebit av en annen kultur gjennom ord, bilder, sang, musikk og samtaler.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

Barnehagens prosjekt vil i år være «lekemagi gjennom årstidene. Vi tar utgangspunkt i årstidene og skaper miljø som synliggjør årstidene også inne. Barnehagen vil fokusere på lekemiljøet inne og ute. Leken er magisk og i lekens verden kan alt skje. Gjennom å jobbe med lekemiljøet kan ny og magisk lek oppstå mellom barna. Barna vil få gode opplevelser ute og inne ved å bruke alle sine sanser og sin kreativitet.

Barna skal få medvirke til at vi lager dynamiske lekemiljø både inne og ute. Barna skal få oppleve at mye av de tingene vi gjør inne kan vi også gjøre ute. Barna skal gjennom aktiv deltakelse jobbe prosjekt basert der man tydelig kan se hvilken årstid barna jobber med her og nå.

Ved at personalet er lydhøre for barnas innspill og uttrykk vil vi endre lekemiljøet. Barna skal selv få være med i denne skapende prosessen.

Gjennom å jobbe med lekemiljø inne og ute der barn er deltakende vil barna også oppleve vennskap og sosial kompetanse. De vil oppleve at det er rom for undring, utforskning, lek og læring.

Ved å bruke udefinert lekemateriell vil vi tilrettelegge for at barnas skaperglede vil komme frem. Personalet skal være lydhøre ovenfor barnas kreative prosesser og legge til rette for god lek. Det å verne om leken er viktig for at leken skal få god grobunn.

3.1 Fagområder

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen s 20).

Gjennom arbeid med årstemaet vårt om lek vil det utvikles små og store prosjekter basert på barnas interesser. Gjennom å jobbe i prosjekt ønsker vi å tilrettelegge for at barnet skal medvirke, utforske og være aktør i egen læring. Samtidig som personalet skal bidra til å utvide temaet og legge til rette for nye erfaringer og kunnskap. Personalet vil i planleggingsfasen ivareta at vi arbeider tverrfaglig med alle fagområdene. Noen ganger vil enkelte fagområder ha større plass enn andre.

Gjennom denne arbeidsmåten vil vi benytte alle fagområdene i større og mindre grad. Vi har her valgt ut noen knagger som kan bygges videre på etter hvert som prosjektene tar form.

Kommunikasjon, språk og tekst

- Vi bruker aktivt bøker, sanger og høytlesning som inspirasjon til lek både ute og inne.
- Vi inspirerer til rollelek ved å dramatisere, fortelle eventyr, historier
- Vi har Magiske samlingsstunder inne, i skogen og på tur, der vi benytter konkrete som støtte i formidling.
- Vi lærer navnet på ulike dyr/insekter/vekster som vokser og lever i naturen ved hjelp av bøker og digitale verktøy
- Vi anerkjenner og responderer på barnas verbale og non-verbale uttrykk, og legger til rette for at alle barn involveres i samspill og samtaler.
- Vi bruker bilder og konkrete for å forsterke og videreutvikle barnas begrepsforståelse i hverdagssituasjoner.

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Vi gir barna matopplevelser ute jevnlig gjennom året.
- Barna får utfordret motorikken i ulike omgivelser og de blir kjent med egne behov, grenser og blir trygg på egen kropp
- Vi lager lekekartotek som henger synlig ute
- Vi gir barna mulighet for lek i skogen der de opplever skaperglede og naturglede
- Vi benytter oss av egendyrket mat, og sanker inn mat som kan spises fra naturen

Kunst, kultur og kreativitet

- Vi bruker dramatisering som metode.
- Vi har synlige utkleddingstøy hengende på avdelingene for inspirasjon til lek
- Vi bruker rommet som den tredje pedagog – vi lager lekemiljøer utfra barnas interesser og behov
- Lek og utforskning med natur- og udefinert materiell (materiale som ikke har en bestemt funksjon)
- Er bevisst på de kreative og estetiske prosessene som foregår både inne og ute.

Natur, miljø og teknologi

- Vi er bevisst bærekraftig utvikling, gjenbruk og kreative muligheter
- Vi samler naturmaterialer når vi er på tur til bruk i lek og aktiviteter

- Vi benytter naturområder i og utenfor barnehagen, vi holder uteområdet i orden, plukker boss og tar bort ødelagte leker som ikke kan repareres
- Vi bruker bøker, digitale hjelpemidler og digitalt mikroskop for å støtte barnas utforskning og læring
- Vi kildesorterer sammen med barna
- Vi lager terrarium som barna er delaktige til å bygge opp.

Antall, rom og form

- Vi tilbyr ulikt materiale som barna kan få en matematisk opplevelse med ulike størrelser, telling, sortering, oppmåling og vekt.
- Landart- vi lager mønster med ulike naturmaterialer
- Vi legger til rette for konstruksjonslek med ulikt materiale

Benytter oss av bøker, spill, musikk, leker og utstyr som gir barna inspirasjon til matematisk tenkning

Etikk, religion og filosofi

- Vi markerer høytider og merkedager i barnehagen
- Vi markerer samenes dag og kultur
- Vi oppfordrer at alle skal være en god venn og jobber aktivt for å inkludere alle
- Vi lærer å behandle ting, steder, mennesker og dyr med respekt og gode holdninger.
- Vi undrer oss sammen med barna om eksistensielle og filosofiske spørsmål
- Vi gir rom for at vi alle er unike og ulike

Nærmiljø og samfunn

- Vi er aktive brukere av nærmiljøet, MTA, idrettsplassen, 100 meter skogen, Blåbærskogen og Olle Bolle skogen
- Vi bruker gjenbruksstasjonen for både gjenbruk av bærekraftig materiell og resirkulering
- Vi plukker boss når vi går på tur
- Vi gir barna begynnende kjennskap til FNs barnekonvensjon

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling.

(Rammeplanen s 23.)

Å få varierte og rike erfaringer er viktig for utviklingen av barnas språklige kompetanse. Den språklige kompetansen er betydningsfull for barnets identitetsutvikling og for barnas evne til å forstå og kommunisere.

Mål:

- Barna får utvikle sin begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd
- Barna får positive opplevelser som stimulerer språkutviklingen

Metode:

- Barnehagen legger til rette for språkstimulering gjennom lek.
- I samarbeid med Bergen offentlige bibliotek oppretter vi et bibliotek på Pingvinen der barn og foreldre kan låne bøker med seg hjem
- Personalet er gode språklige rollemodeller som tilpasser språkbruk og språkstimulerende aktiviteter etter barnas alder.

3.1.2 Matematisk kompetanse

Barnehagen oppmuntre barna til lek, eksperimentering og utforskning. Vi benytter hverdagssituasjoner og legger til rette for tidlig erfaringer med matematiske begreper.

Mål:

- Barna opplever glede over å utforske og leke med tall og former
- Barna lærer sortering og kategorisering
- Personalet legger til rette for at barna tilegner seg gode og anvendbare matematiske begreper.

Metoder:

- Voksne bruker hverdagsaktiviteter som utgangspunkt for matematisk forståelse
- Vi bruker matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen
- Vi har fokus på konstruksjonslek med ulike materialer
- Telle mye, bruke sanger, rim/regler, ellinger og eventyr som inneholder telling/tall
- Barna får erfaringer med ulike brettspill
- Vi har geometriske former og tall synlig for barna på alle avdelingene
- Vi leter etter geometriske former ute og inne. Vi tar bilder og lage veggilde
- Sammen med førskolebarna benyttes det metodiske opplegget «Tallsprell» og har prosjekt med å lete etter geometriske former ute og inne som fotograferes og ender i en utstilling.

3.2 Digitale verktøy

Informasjon og kommunikasjonsteknologi (IKT) er en naturlig del av barnas hverdag fra de er helt små. Barnehagen skal bidra med å utvikle barnas digitale kompetanse og dømmekraft. Vi jobber med dette på ulike måter, og bruker ulike metoder tilpasset barnets utvikling og modning.

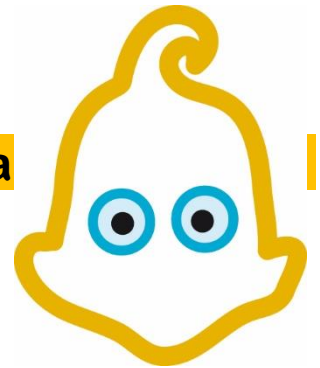
Mål:

- Barna bruker digitale verktøy for å utforske, leke og tilegne seg kunnskap
- De eldste barna skal utvikle en begynnende kritisk holdning til innhold og kildesøk på nettet
- Barna mestrer grunnleggende ferdigheter i bruk av noen digitale verktøy
- Barna skal få en begynnende forståelse for personvern

Metoder:

- Vi bruker Ipad/ datamaskin til å utvide innholdet i temaer, ved hjelp av bilder og filmsnutter
- Barn og voksne bruker digitale verktøy som «leksikon»
- Vi benytter smartboard til pedagogisk opplegg i førskolegruppen
- Vi benytter digital lupe
- Barna lærer koding ved hjelp av Beebot
- Vi benytter lydbøker og musikk fra Spotify
- Barna er med på samtaler rundt bruk av bilder, og barna må selv få uttale seg og sette grenser for hvilke bilder vi tar eller printer ut.

4.0 Barnehagen som lærende organisa

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

For å utvikle barnehagen som lærende organisasjon må vi sikre at alle i personalgruppen drar i samme retning. Gjennom felles mål, aktiv deltagelse og refleksjon over egen og andres praksis kan vi sammen komme til ny og endret praksis som igjen bidrar til økt kvalitet på barnehagetilbudet.

«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen», (Rammeplanen, s.37).

Barnehagen utviklingsarbeid for 2023 - 2024 er knyttet til vårt lek- og læringsmiljø både inne og ute. Vi vil tilrettelegge for ulike soner der lek og vennskap kan blomstre. Personalet vil kartlegge seg selv i forhold til egen lekekompetanse og vi vil sette ned en prosjektgruppe som vil fordype seg i lekens verden – og som gir av sin lekeinspirasjon videre til resten av personalet.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

Barnehagens årsplan er et viktig redskap når det gjelder å dokumentere, vurdere og evaluere vårt pedagogiske arbeide. I tillegg er den daglige pedagogiske dokumentasjonen i Vigilo viktig for å kvalitetssikre arbeidet vårt. Hver dag skriver vi noe som kan knyttes til årsprosjektet vårt.

4.2.1 Dokumentasjon

I årets utviklingsprosjekt vil vi benytte oss av bilder av leke- og læringsmiljøet som pedagogisk dokumentasjon. Vi vil ta bilder av uterommet sommeren 2023. Dette vil vise om vi har hatt en utvikling i løpet av utviklingsarbeidet. Bildene vil også være sentrale for samtaler med barna om utviklingsprosjektet.

Videre vil pedagogisk dokumentasjon fra hverdagen, barnesamtaler, observasjoner, praksisfortellinger og spørreskjema til foreldrene og ansatte være en del av dokumentasjonen som blir brukt i utviklingsarbeidet.

Gjennom året vil vi benytte de faste møtepunktene der vi i fellesskap oppsummerer hvor langt vi er kommet og hva skal vi ha fokus på og utvikle videre.

Personalet skal 4 ganger i året evaluere lek og læringsmiljøet inne ved å systematisk se hva og hvor barna liker å leke. Personalet skal ta terskeltesten der de får et innblikk i hva som er i barnas høyde og oppleves tilgjengelig.

Personalet skal gjennom utviklingsarbeidet få økt kompetanse ved å aktivt bruke boken «Kvalitetsarbeid i barnehagen» av Kvistad og Søbstad.

2 ganger i året gjennomføres det relasjonskartlegging av voksne- barn (Kari Pape).

Barnas opplevelse av barnehagetilbudet er utgangspunkt for vårt årlige, større vurderingsprosjekt. Vi avgrensner arbeidet til å se på hvilken mulighet det enkelte barn har til å påvirke sin egen hverdag. Dette jamfør barnehagelovens intensjon om barns medvirkning.

Hvert år har vi et større vurderingsprosjekt, der vi fokuserer på deler av vår pedagogiske virksomhet. Utgangspunktet for dette prosjektet er barnas opplevelse av barnehagetilbudet, og hvilken mulighet det enkelte barn har til å påvirke sin egen hverdag. Dette jamfør barnehagelovens intensjon om barns medvirkning.

I år vil vi se nærmere på: Barnas opplevelses av de voksnes deltakelse i uteleken. Personalet skal benytte observasjoner, praksisfortellinger og refleksjonsoppgaver i vurderingsarbeidet. I forhold til de yngste barna som ikke kan sette ord på hva de liker vil vi benytte observasjon og praksisfortellinger for å se hva de er opptatt av.

Vurderingsarbeidet vil foregå på alle avdelinger over 5 uker på etterjulsvinteren 2024 og alle skal involveres i prosessen, både barn, foreldre og personalet.

4.2.2 Oppfølging

Våren 2024 vil det bli utarbeidet en vurderingskonklusjon som presenterer funn i observasjoner, barnesamtaler og spørreskjema. I denne vil det framkomme hva barna og foreldrene opplevde fungerte, og hva som må justeres.

Konklusjonen, blir så brukt videre inn i det neste barnehageåret, slik at vi hele tiden kan forbedre oss og være i endring til barnas beste.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Barna skal være involvert i prosessene gjennom hele utviklingsarbeidet ved at personalet tar utgangspunkt i barnas perspektiv. Det er barnas interesse og innspill som skal være utgangspunktet for hvordan vi former leke- og læringsmiljøet. Her vil formelle og uformelle samtaler med barna og ulike observasjoner, gi oss viktig informasjon for utviklingsarbeidet.

Vi vil involvere foreldrene ved å gi dem informasjon om utviklingsarbeidet og hvordan vi jobber med det. Vi vil bruke foreldresamtaler, foreldremøter, den årlige foreldreundersøkelsen og spørreskjema for å få informasjon om deres opplevelse av barnehagens leke- og læringsmiljø utendørs og innendørs og voksen rollen knyttet til dette. Vi vil bruke bilder i pedagogisk dokumentasjon for å synliggjøre hvordan vi jobber med lek og læringsmiljøet.

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Skårungen barnehage har sin egen visjon, som gir oss klare mål for vårt arbeid med barna: «Barn i Skårungen barnehage skal utvikle god selvfølelse i et trygt og stimulerende læringsmiljø.» Vårt barne- og læringssyn bygger opp under denne visjonen.

Barnesyn:

Barnet og barndommen har egenverdi. Vi ser på barnet som likeverdig der barnets opplevelse av virkeligheten er like viktig som de voksnes. Barnet er født kompetent med egne holdninger, ønsker og behov. Vi møter barnet med omsorg og respekt, og ved å lytte og ta barnet på alvor gir vi barnet mulighet til å medvirke i egen hverdag.

Læringssyn:

Kvaliteten i det daglige samspillet mellom barn- voksne og barn-barn er en av de viktigste forutsetningene for barnets utvikling og læring. Barna skal møtes som subjekt, dette innebærer at de voksne er aktivt lyttende, nysgjerrige og vise respekt for barnas uttrykk. Vi utforsker og undrer oss sammen fremfor at vi voksne formidler kunnskapen til barna. Vi tar utgangspunkt i barnas interesser og undring, på denne måten er barna aktive og medskapende til egen og andres læring. Barna erfarer sin verden, bruker sine sanser, følelser og hele kroppen sin i sine læringsprosesser.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Vårt møte med barnet skal være preget av varme, omsorg og respekt. Trygg tilknytning er grunnleggende for at barnet skal kunne leke, lære og utvikle seg. Dette innebærer at vi voksne søker å møte barnet der det er, i sin verden med sine følelser, sine erfaringer og sin kunnskap. Vi er

sensitive voksne som ser, lytter og anerkjenner og som tar ansvar for det følelsesmessige klimaet i barnehagen.

For at personalet skal kunne møte barnas behov må vi være sensitive voksne med god relasjonskompetanse. Vi bruker Trygghetssirkelen (COS), sensitiviseringsprogrammet International Child Development Program (ICDP) og kunnskap om tilknytningsteori som gode metode for refleksjon over egen praksis.

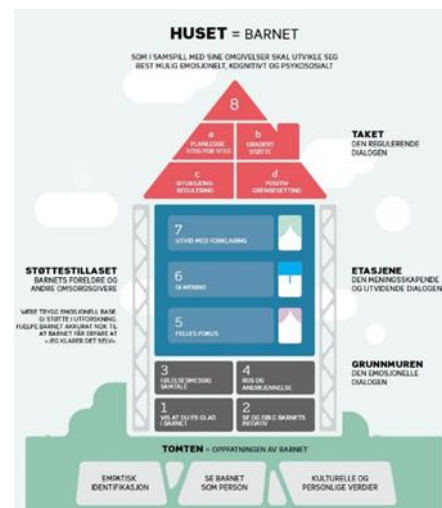
ICDP er allmennpedagogisk og brukes i over 40 land. Det er bygget opp etter FN`s barnekonvensjon og har et humanistisk menneskesyn. Det er fokus på likeverdige relasjoner mellom barn og voksne. Barnet skal bli sett, hørt og verdsatt for den de er samtidig som ikke den voksne skal fratas lederskapet. Grunntanken vår er at barn har samme behov som voksne, men at barnet trenger støtte og veiledning fra omsorgsgiverne når de er under utvikling.

I ICDP jobber vi med 8 tema for godt samspill.

1. Vis at du er glad i barnet ditt
2. Se og følg barnets initiativ
3. Ta del i barnets følelser
4. Gi ros og anerkjennelse
5. Ha felles oppmerksomhet- felles opplevelse
6. Gi mening til opplevelser
7. Lag sammenhenger
8. Hjelp til selvhjelp
 - a) Planlegge
 - b) Støtte
 - c) Legge til rette
 - d) Sette positive grenser

Når vi jobber med barnet (huset) begynner vi å jobbe med oppfatningen av barnet.

De fire første temaene består av den emosjonelle dialogen (grunnmuren). Her jobber vi med tilknytningen og tryggheten i relasjonen. Tema 5-7 er den meningsskapende og utvidete dialogen (etasjene). Dette handler om å skape felles oppmerksomhet og opplevelser sammen med barnet.

Tema 8 er den regulerende dialogen (taket). Dette temaet består av fire deler og handler om hvordan vi setter grenser for barna.

Vi har to ansatte som er sertifiserte i metoden og alle fast ansatte er blitt kurset. Nyansatte vil få tilbud om kursing innen ett år.

Vi benytter oss også av Trygghetssirkelen i vårt arbeid for å sikre relasjoner av høy kvalitet mellom barn og voksne.

Trygghetssirkelen legger til grunn at barnet har en trygg tilknytning til sin omsorgsgiver,

og dette er utgangspunkt for at barnet kan delta i positiv samhandling med andre, leke, lære og utvikle seg i tråd med sitt potensiale. I tilvenning og videre arbeid vil vi tilrettelegge for trygghet slik at barnet opplever minst mulig stress og får hjelp til å forstå sine omgivelser og regulere sine følelser. I tilvenning vil barnet ha en primærkontakt. Primærkontakten har et særlig ansvar for å bli kjent med det enkelte barnet, slik at man allerede fra starten av vil kunne både gjenkjenne, anerkjenne og tolke barnets ulike følelsesuttrykk og behov. Om barnet selv velger seg en annen ansatt som sin trygge base enn den som er primærkontakt, vil vi følge barnets ønsker og behov og legge til rette for å sikre denne relasjonen. Disse to verktøyene komplimenterer hverandre, og de skal være grunnleggende i de voksnes samspill med barna.

Pedagogisk relasjonskompetanse er et område rettet mot barnehagens ansatte og handler om noe mer enn bare sosial kompetanse og relasjonskompetanse. Kvaliteten på den pedagogiske relasjonskompetansen er avhengig av de ansattes bevisste holdninger, verdier, barnesyn og læringssyn, og virkeliggjøres gjennom personalets handlinger i møte med barn. Ansattes møte med enkeltbarn og barnegruppe er den viktigste byggesteinen i et bærekraftig psykososialt barnehagemiljø. Barn som blir tatt på alvor og blir lyttet til motiveres for læring og utvikler tillit til seg selv og andre.

En grunnleggende forutsetning for barns utvikling og læring er de ansattes refleksjonsevne og fagpersonlige kompetanse. Vi stiller krav til profesjonsbevissthet og profesjonsetikk. Våre ansatte skal se barnet og møte det med en varm og inkluderende holdning som til enhver tid er til det beste for barnet. (kvalitetsutviklingsplanen).

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning er en livslang læringsprosess, i samspill med andre utvikler barna evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåte. Ved å bli kjent med det som er forskjellig, blir barnet bevisst seg selv og sin personlighet. Vi voksne må hjelpe barna til å forstå at egne handlinger kan gå ut over andre. Barnets oppfatning av seg selv som enkeltindivid og som del av en gruppe er sentral i danningprosessen

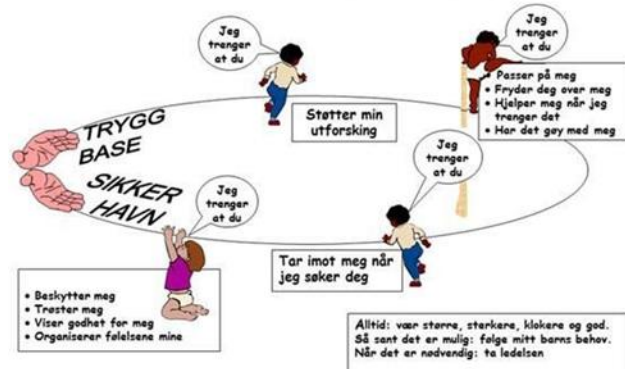
Danning skjer gjennom omsorg, lek og læring.

Alle barn har et grunnleggende behov for omsorg, trygghet og nærhet. Dette er avgjørende for at barnet skal kunne leke, lære og utvikle seg. Å vise omsorg for barnet handler på den ene siden om at vi voksne støtter og oppmuntrer barnet når det utforsker og prøver ut nye ting. På den andre siden handler det om å tilby barnet «en trygg havn» der barnet møter tilstedeværende og varme voksne

Trygghetssirkelen

Foreldre med fokus på barnets behov

© Cooper, Hoffman, Marvin, & Powell, 1999

som gir trygghet og nærhet når barnet har behov for det. Begge aspektene handler om at personalet møter barnet og barnets behov og signaler.

Lek er barnas uttrykksform som identifiserer deres liv. Leken har egenverdi og for barnet er leken viktig for lekens skyld. Gjennom leken bearbeides opplevelser og undring, og er barnets særegne måte å utvikle seg og lære om livet. Leken er en arena der barna utvikler vennskap, samhandler og erfarer å være en del av et fellesskap. Leken gir blant annet mulighet til å bygge relasjoner, lære sosiale spilleregler, utvikle språket og sin identitetsfølelse. Hos oss skal barnehagehverdagen være preget av lek, livsutfoldelse, meningsfylte opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.

Lek og læring går hånd i hånd. Trygge barn med et inspirerende leke- og læringsmiljø har gode kår for å få stimulert sin nysgjerrighet, kreativitet og utforskertrang. Barna lærer med hele kroppen, gjennom sansene og følelsene sine. De voksne skal legge til rette for gode opplevelser og erfaringer som bidrar til glede, mestingsfølelse og læring ut fra barnets modning og forutsetninger.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

«Progresjon er en kompleks prosess som handler om barnets utvikling generelt og om barns utvikling i lek og læringsprosesser» Kvalitetsutviklingsplan s 33

I barnehagen skal barna utvikle seg, lære nye ting og oppleve mestring og framgang. Hvert enkelt barn er unikt med sin personlighet og med sine egne erfaringer, det er vårt utgangspunkt for arbeidet med det enkelte barns progresjon. Personalet skal legge til rette for at alle barna opplever progresjon gjennom varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter ut fra modning og utvikling.

Barnas utvikling, lek og læring henger sammen med god tilrettelegging og stimulering fra personalet og barnets iboende kraft til å søke mening i tilværelsen. Opplevelsen av mestring er nært knyttet til utviklingen av et godt selvbilde. For personalet innebærer dette at vi er nærværende og tydelige voksne som ser, utfordrer, passer på og setter grenser for barna med godhet. Det er de voksnes ansvar å lese barnet slik at de møtes på de behovene de har, men også gis utfordringer ut fra barnets ståsted. Personalet er sensitive og lydhøre for hva barna er opptatt av og tilfører nye perspektiver og utvider barnas interesser.

I barnehagen organiserer vi barnegruppene på ulike måter. Vi varierer mellom å være hele barnegruppen samlet, og å dele oss inn i mindre grupper. Noen ganger deles gruppene inn etter alder, andre ganger deles den inn etter barnas interesser og vennskap. På denne måten ivaretas progresjon både på individnivå og gruppenivå. Progresjon oppstår gjennom planlagte aktiviteter, men vel så viktig er læringen og utviklingen som oppstår i den frie leken i løpet av barnehagehverdagen.

Gjennom hele det siste året har vi førskolegruppe en dag i uken for skolestarterne. Barnehagen er så heldig at vi får benytte oss av MTA (militært treningsanlegg) Her deler vi barna inn i grupper og det legges til rette for lek og motorisk utfoldelse ut fra barnegruppens modning. For de aller yngste barna har vi voksne som støtter og oppmuntrer barnet til å utforske og prøve ut nye ting. trygge

omgivelser. Når barnegruppen deles i mindre grupper er lek og aktiviteter i større grad tilpasset barnas utvikling noe som igjen bidrar til økt mestringsfølelse.

Personalet legger til rette for at barna skal få rike og varierte opplevelser i hverdagen. Vi møblerer og tilpasser det fysiske leke- og læringsmiljøet ut fra barnas interesser.

Leker og materialer som barna omgir seg med og hvordan disse er plassert har betydning for barnets utvikling. Ved at personalet endrer og tilfører nye elementer til leke- og læringsmiljøet bidrar vi til at barna får nye erfaringer eller utvider de erfaringene de allerede har.

V. Overganger

Gjennom barnets tid i barnehagen vil barna oppleve en del overganger. Det er viktig at barnehagen har gode rutiner og planer for hvordan disse overgangene skal være til barnets beste, slik at de opplever tilhørighet og trygghet.

a. Tilvenning i barnehagen

For å gi barnet en best mulig start i barnehagen er vi avhengig av å ha et tett og godt samarbeide med foreldrene.

I juni inviterer vi til fire besøksdager, der nye barn med foreldre kommer på besøk, møter personalet og får informasjon og omvisning i barnehagen. Det blir også tid til lek både ute og inne. Disse besøksdagene er nye barn og foreldre i barnehagen i ca. en time.

Det blir også ved behov holdt foreldremøte i løpet av juni der vi gir nye foreldreinformasjon om tilvenning, dagsrytme, innhold og aktiviteter på avdelingene.

Når barnet og foreldrene kommer i barnehagen blir de tatt imot av barnets primærkontakt. Primærkontakten har ansvar for å hjelpe barnet til rette på avdelingen og følge det opp i hverdagen. I den første tiden vil det være primærkontakten som har mest med barnet å gjøre, slik at det knyttes nære bånd mellom dem. Dette er viktig for at barnet skal føle seg trygg i de nye omgivelsene.

Vi har en plan for tilvenning som går over 5 dager som et utgangspunkt. Vi tilpasser oss det enkelte barns behov, og tilrettelegger for hvert enkelt individ. Vi har dialog med foreldre om hva de ønsker for sitt barn.

I løpet av de første ukene vil foreldrene få tilbud om en startsamtale, der vi prater om hvordan tilvenningen går, gir informasjon om barnet, praktiske ting og er åpne for spørsmål. Det er barnets primærkontakt som gjennomfører samtalen.

Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Overgangen fra en avdeling til en annen, med nye voksne og ny barnegruppe innebærer et følelsesmessig brudd og kan være sårbart for det enkelte barnet. For å gjøre denne endringen så trygg og god som mulig, begynner vi en gradvis tilvenning til en i personalet på den nye avdelingen. Etter påske begynner vi å gå på korte besøk på den nye avdelingen i følge med en kjent voksen. Vi prøver å legge til rette slik at barnet får oppleve ulike deler av dagen, feks lek, måltid, samling eller leke ute med den nye avdelingen. De av barna som ikke sover kan delta i de stores utetid.) På barnehagens sommerfest har vi en markering for de barna som skal flytte opp, ved at de kommer frem på scenen og får sin bumerkemedalje

Når barnet bytter avdeling så kan det også være en stor overgang for foreldrene. Det er viktig at foreldrene er forberedt på noen av de endringene som kan oppleves som en utfordring /annerledes. I foreldresamtalene om våren snakker vi om noen av de endringene som foreldrene vil merke. Vi prøver å møte hver familie sine behov, og støtte dem i de endringene de opplever.

b. Samarbeid og sammenheng med skolen

Barnehagen er en del av barnets helhetlige læringsløp. Det skal legges til rette for at barn tar avskjed med barnehagen på en god måte samtidig som det gleder seg til å begynne på skolen. Barna skal oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole.

Vi følger Bergen kommunes «Plan for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole i Bergen kommune», der årshjulet gir oss rammer for samarbeidet mellom barnehagen og skolen.

Pedagogisk leder gjennomfører foreldresamtale med skolestarternes foreldre i januar for å avklare hvilke informasjon om barnet som skal videreformidles til skolen.

I Skårungen barnehage har vi følgende aktiviteter for skolestarterne:

- Førskolebarna har ukentlig førskolegruppe - Førskolebarna går på svømmekurs som går over ti ganger, der man har fokus på trygghet i vann.
- Mathopen skole er vår nærskole og vi har et tett og godt samarbeid med den.
- Førskolebarna blir kjent med overgangsobjekter, bøker, noen sanger, en dans og noen spill og leker som de også vil møte igjen på skole og SFO.
- Barnehagen arrangerer bollefest for barna som startet på skolen i høst. I oktober vil førskolebarna bli invitert tilbake til barnehagen for å fortelle oss om hvordan de har det på skolen.

VI. Foreldremedvirkning

«Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.» Rammeplan for barnehagen s 29

Barnehagen skal legge til rette for et nært samarbeid der foreldrenes rett til medvirkning ivaretas. Et godt samarbeid er preget av en åpen og god dialog der det er rom for å stille spørsmål, gi tilbakemeldinger og undre seg sammen. Dersom det er noe du lurer på så oppfordrer vi deg til å ta kontakt.

Den daglige kontakten i forbindelse med levering og henting der personalet og foreldrene deler informasjon om barnets hverdag, både i barnehagen og hjemme, er avgjørende for at barnet skal trives.

Arenaer for foreldresamarbeid:

- Daglig kontakt, morgen og ettermiddag.
- Vi tilbyr foreldresamtaler høst og vår. På disse samtalene snakker vi om barnets trivsel og utvikling, det er viktig for oss at disse samtalene er preget av dialog.
- I løpet av året gjennomfører vi foreldremøter, disse kan være både felles og avdelingsvis. På disse møtene legger vi opp til at både personalet og foreldrene er aktiv deltakende.

VII. Bærekraftig utvikling

«Barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier; holdninger og praksis for mer bærekraftig samfunn» (Rammeplanen, 2017).

Gjennom ulike tema og hverdagssituasjoner lærer vi barna å ta vare på seg selv, hverandre, omgivelsene og naturen:

- Gjennom ulike turer blir vi kjent med nærområdet og barna får erfaring med å ta vare på naturen og omgivelsene rundt oss. Det man er glad i vil man verne
- Barna får gode holdninger til å ta vare på utstyr, leker og materiell i barnehagen. Ved å lære å ta vare på lekene våre, at alt har sin egen plass, slik at vi bevarer lekene og tingene våre lengre.
- Når ting blir ødelagt får barna ta del i å reparere leker og andre ting.
- Vi benytter gjenbruksmateriell og udefinerbart materiale både til lek og formingsaktiviteter.
- Vi oppfordrer barna til å spise opp maten/ skiven før de starter på ny. Også det å drikke opp det de har i koppen.
- Vi ønsker å redusere bruk av plast i barnehagen. Vi oppfordrer derfor til at barna har eget nett eller tøypose hengende i barnehagen som vi kan bruke til å sende hjem vått og skittent tøy. Vi er også positive til bruk av tøybleier.
- Vi reduserer bruken av engangs fat, kopper og bestikk i barnehagen til et minimum.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Skårungen barnehage

Fregattveien 1.

Postboks 118, Haakonsværn

5886 Bergen

Kontor: 53 03 48 70/ 93 43 41 53

Krabben: 40 81 35 51

Sjøstjernen: 40 81 35 52

Delfinen: 40 81 35 53

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/skarungen-barnehage>

**BERGEN
KOMMUNE**